

≡ HET REVEIL ≡

G. P. BRONKHORST en H. C. VOORHOEVE Jzn.

KINDEREN VAN HET REVEIL WAREN ook Bronkhorst en Voorhoeve, de laatste méér dan de eerste, ook al door de stichting van zijn belangrijk Fonds voor Christelijke lectuur, hetwelk nog altijd bestaat en in den loop der jaren belangrijk is uitgebreid. Mannen, die in de Christelijke beweging een plaats van betekenis hebben ingenomen.

G. P. BRONKHORST

Bronkhorst, de man, die een opleiding had ontvangen voor predikant, doch door zijn inmiddels gewijzigd inzicht in de belangrijke beginselen aangaande het samenkomen der Gemeente, meende, om des gewetens wille een andere richting te moeten uitgaan; een richting, waarin hij zeker niet minder tot zegen wezen kon, wijl

hij nu als dienaar des Woords niet aan één plaats gebonden was, maar vrij overal kon heenreizen, waar hij meende, dat zijn Meester hem gebruiken wilde.

Voorhoeve, de man, die door zijn vader, den welbekenden zendingsvriend en schoolman, Jacob Voorhoeve van Rotterdam, in stilte bestemd werd voor het predikambt, doch die, vóórdat de deuren der Hoogeschool zich voor hem ontsloten, het besluit nam, zich liever te laten opnemen in de bankierszaak van zijn vader. Evenwel niet uit onverschilligheid aangaande de geestelijke dingen, maar veel meer, omdat deze jongeling nog geen oplossing had gevonden voor de belangrijke vragen, die in zijn hart waren gerezen onder de goede leiding van den ernstigen predikant Ds. Doedes, van wien hij zijn catechetisch onderwijs ontving. Toen de jeugdige Herman Voorhoeve tot volle beslistheid was gekomen ten aanzien van de eeuwigheidsvraag en hij rust vond in zijns Heilands armen — waardoor hij in volle vreugde het mooie lied dichtte: „Zalig, zalig te gelooven, dat ik Jezus heb tot Heer!” — begon hij na te denken over kerkelijke vraagstukken, vooral over de openbaring der Gemeente, inzonderheid naar aanleiding van het werkje van Ds. Scholte, getiteld: „De tegenwoordige verwachting van de Kerk van Christus.” — Tweeërlei besluit nam hij toen: hij gaf zijn maatschappelijke positie prijs, om zich aan het werk der prediking te wijden, én hij schaarde zich met alle beslistheid aan de zijde der toenmaals nog weinigen, die niet naar kerkherstel uitzagen, doch alleen op den bodem der Heilige Schrift wilden samenkomen als geloovigen in den Naam des Heeren Jezus en aan Diens Disch.

H. C. Voorhoeve bleek een rijk begaafde jonge man te zijn, die onder deze geloovigen al zeer spoedig een belangrijke plaats verkreeg, niet alleen in eigen vaderland, maar ook daarbuiten.

600

In dienzelfden tijd arbeide ook Bronkhorst, overal heenreizend. Aanvankelijk in Noord-Holland, waarschijnlijk, omdat hij in Amsterdam woonde. Zich niet bekommerend om verguizing van de zijde der tegenstanders. — Zoo is het hem in Zaandam overkomen, dat eenige mannen hem ruw opnamen en over een brugleuning hielden, om hem in het water te werpen. Doch wat nood? Zou hij zich laten ontmoedigen door vijandschap? Onverdroten getuigde hij voort.

In Zaandam kwam Bronkhorst in het geweer tegen de moderne predikanten aldaar, die er toen voorlezingen hielden over den Bijbel. Bronkhorst kondigde aan, dat hij tegenlezingen zou houden. Drie hield hij er achterelkander onder de titels: „De Bijbel en de Moderne Theologie;” „Wat ontnemt en wat geeft de Moderne Theologie?” „De Moderne Theologie nader toegelicht.”

Het motief voor het houden dier lezingen was, „degenen, die gevaar liepen den Bijbel als Gods Woord prijs te geven, te dienen.” Later gaf Bronkhorst deze lezingen uit, er bijvoegende een lezing van den toen even dertigjarigen H. C. Voorhoeve, getiteld: „De Bijbel is Gods Woord,” die deze op Bronkhorsts verzoek in Zaandam had gehouden.

Ik heb dit merkwaardige, ietwat vergeelde, onooglijke boekje vóór me liggen in „Vier voorlezingen tegen de Moderne Theologie.” Zaandam, Van Spanjen Koppenol 1869. — Wat maakt dat nu een eigenaardigen indruk op me, omdat ik telkens zulke *dikke* boeken (dik door het opdikkend papier en den wijden druk en het vele wit aan de randen!) in handen krijg. Zoo'n ouderwetsch, betrekkelijk dun boekje, en toch een goede honderd pagina's bevattend, maar met een *rijken* inhoud! Het is dus veel meer dan het *lijkt* — beter dan omgekeerd. De lezing van dit zestig jaar geleden uitgegeven werkje heeft mij wél gedaan; het was me een genot, naar deze lezingen ook te mogen luisteren. Vooral hierom zijn ze me zoo sympathiek, omdat er uit die woorden zooveel liefde tot God en tot de zielen spreekt; zoo'n diep ontzag voor Gods Woord; zoo'n ijver voor de zaak des Heeren. Deze mannen namen in die dagen geen blad voor den mond. Bescheiden maar beslist spraken zij, omdat ze niet zwijgen konden en móchten. Dat waren mannen van staal en mannen met een roeping, die hun licht niet onder de korenmaat konden en wilden plaatsen.

Het doet goed, waarlijk goed, op die latere zonen van het Reveil het oog te laten rusten. Wát hen ook scheidde van de reeds genoemden, van een Da Costa, een Capadose, een Elout, een Groen van Prinsterer en anderen, — hiérin waren ze toch één met die allen: ze gloeiden als van liefde voor den Heiland!

H. C. VOORHOEVE JZN.

Nu we met enkele sobere lijnen sommigen der zonen van het Reveil hebben geteekend, ook nog eenige latere, komt de wensch in onze harten op, een wensch, die ook geuit werd door een geachten lezer in een brief aan de Redactie; en door de Redactie zelve eveneens: Och, mocht God toch opnieuw een opleving, een ontwaken, een reveil geven! Mannen geven, die stáán voor hun zaak, of liever voor Gods zaak!

Ik weet heel goed, dat de tijd van het Reveil niet terugkomt. En ook komen *die* mannen en *zulke* mannen niet weder! Als er echter maar een *geest* van ontwaken komen mag! Een vurige ijver voor de dingen Gods! Een schare van jonge mannen, gestudeerde, ontwikkelde mannen, met godsvrucht als leidend levensbeginsel, mannen, die — ik herhaal het nóg eens — stáán voor hun zaak, die léven voor hun God, die ootmoedig het hoofd buigen in een Daniëlsgezindheid over de verscheuring en het verval in de Gemeente en over de verachtering in de zaak Gods, maar die dan toch ook weer veerkrachtig het hart opheffen tot God en biddend fluisteren: „Zend *mij*, Heere! gebruik *mij*, hoe en waar *Gij* wilt, maar gebruik *mij* in Uw dienst!” God antwoordt op zoo'n gebed, en God zál zegenen door een nieuw geslacht, dat de edelste goederen bewaren en verdedigen wil — het ons toebetrouwde pand! J. T.

GIJ ZIJT BIJ MIJ

O Heer, mijn God! in bange levensstonden
Voel 'k mij aan U het innigste verbonden.
Gij houdt mijn hand, en Heer, ik volg U blij;
Gij zijt bij mij.

Vreest dan een kind in donkre eenzaamheid,
Wanneer een trouwe vaderhand het leidt?
En Gij, mijn Vader! zijt steeds aan mijn zij;
Gij zijt bij mij.

Al leidt mijn weg door 't duistre dal der zorgen,
Ik weet mij, Heer, mijn God! bij U geborgen.
Uw liefde maakt van alle zorg mij vrij.
Gij zijt bij mij.

En nadert ook voor mij doods sombre nacht,
Ik weet, van Wien 'k ook dan mijn hulp verwacht.
Als ik tot U in angst en doodsnoed schrei,
Gij zijt bij mij.

Uw hand geleidde mij op 's levens wegen.
In 't uur des doods laat Gij mij niet verlegen.
Waar is een helper, vriendelijk als Gij?
En dat . . . voor mij!

D.

De portretenteekenaar Winold Reiss heeft een bijzondere studie gemaakt van een uitstervende volksstam, namelijk de Zwartvoet Indianen. In München wordt het resultaat van zijn werk tentoongesteld. Het zijn karakteristieke portretten van bekende typen onder de Indianen. Wij geven hierboven een reproductie van een Indiaan met zijn merkwaardige hoofdtooi en van een oude vrouw, bekend door haar kennis van geneeskrachtige kruiden en slangenvergiften.